

Motion till riksdagen 2019/20:985

av **Carina Ohlsson m.fl. (S)**

Förbättrad upptäckt av mäns våld mot kvinnor och att utsätta barn för att bevittna detta våld ska vara straffbart

---

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att fråga om utsatthet och risk för våld och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det ska vara straffbart att låta barn bevittna våld och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Dödligt våld är den yttersta konsekvensen av våld i nära relation. I Sverige dödas årligen runt 20 personer av sin nuvarande eller tidigare partner. Den absoluta majoriteten av dem är kvinnor. Även om våldet utövas av både kvinnor och män, så är det männen som står för det grövsta våldet och det dödande våldet i absolut störst utsträckning.

Enligt FN är våld mot kvinnor ”varje könsrelaterad våldshandling som resulterar i fysisk, sexuell eller psykisk skada eller lidande för kvinnor, samt hot om sådana handlingar, tvång eller godtyckligt frihetsberövande, vare sig det sker i det offentliga eller privata livet”.

Mäns våld mot kvinnor definieras av Världshälsoorganisationen WHO, FN, Världsbanken och EU som ett utbrett folkhälsoproblem och är en kränkning av de mänskliga rättigheterna. Våldet påverkar alla delar av en kvinnas liv: möjligheten till självständighet och produktivitet, det allmänna hälsotillståndet och livskvaliteten. Det orsakar omfattande lidande och negativa hälsoeffekter för en betydande andel av den kvinnliga befolkningen.

Mäns våld mot kvinnor beräknas lågt skattat av Socialstyrelsen (2006) kosta samhället mellan 2 695 och 3 300 miljoner kronor per år. Samtidigt har Socialstyrelsen då inte beräknat kostnaderna för psykiatrisk vård, tandvård och barnets kostnader. Barnperspektivet bör särskilt beaktas. Rädda Barnen beräknar att ca 200 000 barn i Sverige

bevittnar och utsätts för våld i sitt hem. Luckor i svensk lag gör att barn som utsätts för våld i nära relation har ett bristande skydd. Vissa former av våld mot barn räknas inte som ett särskilt brott enligt svensk lag, till exempel att tvingas bevittna våld mellan vårdnadshavare eller att utsättas för annat psykiskt våld som upprepade hot och trakasserier. En utredning har föreslagit en kriminalisering av att låta barn bevittna våld mellan närstående. Utredningen bereds just nu i Regeringskansliet. Det är angeläget att reglerna förändras, för barnets bästa.

Socialstyrelsen rekommenderar att socialtjänsten och hälso- och sjukvården erbjuder personal fortbildning om våld i nära relationer, i syfte att upptäcka våldet. Socialstyrelsen rekommenderar att rutinmässiga frågor om våld ställs av hälso- och sjukvården för kvinnor som uppsöker mödrahälsovård eller psykiatrisk vård. Socialstyrelsen rekommenderar också att frågan om våld i nära relationer tas upp i alla ärenden inom barn- och ungdomspsykiatri (BUP). Varje verksamhet gör etiska avvägningar och säkerställer att det finns kunskap om att fråga samt en beredskap för att ta hand om svaret. Trots rekommendationer och att vissa myndigheter och samhällsaktörer idag systematiskt ska ställa frågan finns stora brister och frågan ställs inte, vilket medför att våldet fortgår. Det är av yttersta vikt att berörda myndigheter verkligen ställer frågor om våld för att stigmat att fråga och besvara frågan om utsatthet för våld ska minska.

Under åren 2016 till 2017 var det 21 brottsoffer som dog till följd av dödligt våld enligt Socialstyrelsens dödsfallsutredning (2016). Av dessa 21 så hade 16 varit i kontakt med myndigheter utan att få frågan om utsatthet för våld. Det är av yttersta vikt att förebygga och identifiera våldet på ett bättre sätt. Detta för att senare samordna insatserna med relevanta samhällsaktörer.

Syftet är att stärka förutsättningarna för att nå det jämställdhetspolitiska delmålet att mäns våld mot kvinnor ska upphöra, samt att kvinnor och män, flickor och pojkar ska ha samma rätt och möjlighet till kroppslig integritet.

Carina Ohlsson (S)

Elin Gustafsson (S)

Azadeh Rojhan Gustafsson (S)